



NÁMĚTOVÁ FILATELIE

Námětoví sběratelé dosud postrádají literaturu, která by pojednávala o celém komplexu námětového sbírání a obsahovala určitá pravidla všeobecného rázu, např. co je nebo není přípustné, které známky by měla sbírka zahrnovat a které ne, co sbírku povznese a co ji předem disqualifikuje. Sloužila by za vodítko při sestavování námětové sbírky. Nemyslím, aby tu byly uváděny detaily jednotlivých témat, protože tím by byla vzata iniciativa a tvůrčí činnost sběratele a ta je nejdůležitější při sestavování námětové sbírky.

Bez takových pravidel se těžce sbírka zakládá. Začátečník-náměťář si sbírku sestavuje a upravuje podle svého vkusu a plánu, zařazuje do ní, co uzná za dobré a pěkné a co pokládá za nezbytné. Z toho pak mnohdy vznikne pestrá směs, ve které je všechno možné, jen ne to, co by tam mělo být. Nutným požadavkem zůstane odborné a do hloubky zpracované téma, vkusná úprava, výstižné texty a dostatečný počet známek, který dá sbírce pěknou náplň. Často se stává, že sběratelé v dobrém úmyslu chtějí svou sbírku zdokonalit a učinit ji zajímavější tím, že si do ní malují obrázky, různé ornamenty atd. Nevědomoují si, že právě tímto si sbírku již předem znehodnocují. Máme mnoho motivových sběratelů, ale poněkud méně dobrých sbírek. Abychom měli i dosti sběratelů i mnoho dobrých sbírek, musí být dána širší filatelistické veřejnosti lidová příručka obsahující vše, co se týká námětového sbírání. Pofis nám slibuje, že v dohledné době vydá příručku o motivovém sbírání; la bude zajisté obsahovat vše, co námětový filatelista potřebuje vědět... Těšíme se na ni a doufáme, že se našim sběratelům dostane do rukou hodnotné dílo, které povede naše filatelisty stále výše, aby se českoslovenští námětoví sběratelé zařadili mezi nejlepší a mohli směle konkurovat na všech světových výstavách.

Příručka by však měla plnit ještě jeden velmi důležitý úkol: *vychovávat kádry motivových znalců a soudců, kteří by se mohli stát členy jury na všech výstavách a kteří by odborněji a objektivněji posuzovali námětové sbírky, nežli se dělo dosud. Aby se to mohlo uskutečnit, je třeba, aby zkušenější sběratelé dali své dlouholeté zkušenosti filatelistické veřejnosti k dispozici. Tím by nejlépe prospěli zdárnému rozvoji námětové filatelie.*

Nyní bych rád pojednal o druhém nejasném problému v námětovém sbírání, a to o tom, má-li se zásadně, opakují zásadně, zařazovat do sbírky jen jedna známka ze série se stejným motivem (obrazem) nebo celá série, nebo můžeme-li kombinovat tak i onak, podle toho, jak se to sběrateli hodí, kolik známek může sehnat a jen v krajním případě jednu známku, aby byla zastoupena určitá disciplína.

Navrhovatelé zásady „stačí jedna známka ze série“ nepředvívali, že u všech témat se jí nebude radno doslova přidržovat, má-li být sbírka opravdovou sbírkou. Považují-li však tento po-

kyn za východisko v krajním případě vzhledem k úplnosti, pak je správný a užitečný.

Námětová filatelie je ve vývoji. Mnohá pravidla, která se zdála vhodnými, se během času projevila nedokonalými a musíme od nich upustit, protože zkušenost přináší nové, pro sběratele prospěšnější poznatky.

Jsou mnohá témata, která sběrateli nečiní žádné těžkosti při rozhodování, má-li použít jedné známky nebo celé série. Např. rostliny, zvířata, sport a jiné. Existují série známek tištěné tak, že každá známka série má jinou disciplínu. Sběratel sérii roztřídí, přeřadí jednotlivé známky do příslušných disciplín a vyhoví tak oběma požadavkům: zařazuje po jedné známce do sbírky a zároveň použije celé série.

Nyní uvedu zkušenost, kterou jsem získal při sestavování své sbírky. Rozhodoval jsem se: „Mám dávat do sbírky jen jednu známku ze série, nebo celou sérii?“ Za příklad použiji malého úseku z tématu „boj proti tuberkulóze“. Na tomto příkladě názorně ukáži, že zásada „do sbírky stačí jedna známka ze série“ je v tomto případě nemožná, chci-li, aby sbírka byla opravdu pěkná. Belgie vydala 16 sérií s tématem „boj proti tuberkulóze“. Každá série má svůj motiv a známky se liší pouze barvou a hodnotou. Tyto série zná každý filatelista, začínají 10 ct až 5 fr. Vzal bych 10centové nebo nejdražší, 5frankové známky a postupně všech šestnáct nalepil na jeden list. Myslíte, že jsem učinil dosti, aby moje sbírka byla krásná? Co bude lepší, použít všech 16 kompletních sérií, nebo jen 16 známek z nich vybraných? Nevím, jak byste se rozhodli. Já se rozhodl pro celou sérii a touto zásadou jsem se řídit při sestavování celé sbírky. Jaký byl důvod? Pozoroval jsem list se 16 známkami a osm listů s kompletními sériemi; představil jsem si, jak by vypadala celá sbírka v prvním a jak v druhém případě.

V prvním případě jsem viděl sbírku prázdnou, neucelenou, vypadalo to, jako bych něco chtěl, ale nemohl. Kdežto v druhém případě je sbírka plná, vzhledná, má filatelistickou náplň a každý filatelista při prohlídce pozná, že obsahuje vše, co do ní patří.

Existují různé způsoby sbírání, ale všichni se shodují v jednom názoru: *Obsahovou náplň sbírky musí tvořit známky. Aby známky ve sbírce byly, musíme je tam dát, a to v dostatečném množství, aby sbírka byla plná, bohatá a pestrá, jakou by si se zálibou prohlédl nejen motivář, ale i každý jiný filatelista i nefilatelista.*

Ovšem nahrazovat známky jiným nefilatelistickým materiálem je nevkusné.

Proto při sestavování motivové sbírky musíme volit takové množství známek, kolik je třeba k dosažení bohatého, pěkného a vzhledného zastoupení každé disciplíny. Při nedostatku známkového materiálu je třeba zastoupit určitou disciplínu alespoň jednou známkou (čím více, tím lépe), aby neutrpěla úplnost motivové sbírky.

Těmito pravidly se řídim při sestavování své sbírky a zkušeností jsem zjistil, že jsem volil dobře. Proto mohu doporučit každému, aby do sbírky zařazoval podle možnosti kompletní série a nebude toho litovat.

Dr. M. Prokopiv, Brno